

УДК 656.078.111/.117

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРМОДАЛЬНИХ
ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄС**

**IMPROVEMENT OF THE ORGANIZATION OF INTERMODAL
TRANSPORTATION IN THE CONDITIONS OF INTEGRATION WITH
THE EU**

Ю.В. Сухолиткий¹, канд. техн. наук О.Е. Шандер¹

¹Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

Y.V. Sukholitkyi¹, O.E. Shander¹, PhD (Tech.)

¹Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Інтермодальні перевезення — це транспортування вантажів двома або більше видами транспорту без перевантаження самого вантажу при зміні виду транспорту. Розвиток цієї сфери є важливим фактором сталого розвитку логістики, зменшення викидів CO₂ та підвищення ефективності транспортної системи в цілому. Тема удосконалення технології інтермодальних перевезень в умовах інтеграції до Європейського Союзу (ЄС) є надзвичайно актуальною для України, яка прагне до глибшої інтеграції в європейський транспортний простір [1,2,3].

Україна має обмежену кількість сучасних інтермодальних терміналів, здатних ефективно обробляти контейнери, трейлери та інші вантажні одиниці. Існуючі термінали часто не відповідають європейським стандартам з точки зору технічного оснащення, швидкості обробки вантажів та сервісу. Відсутність логістичних хабів, зокрема поблизу кордонів з ЄС, ускладнює ефективну інтеграцію в європейські транспортні коридори. Ключова технічна проблема — різна ширина залізничної колії: в Україні — 1520 мм, у ЄС — 1435 мм. Це створює потребу у зміні візків або перевантаженні контейнерів на кордоні, що затягує перевезення та збільшує їхню вартість. Процедури перетину кордону залишаються складними і забюрократизованими. Велика кількість документів, дублювання контролів (митного, ветеринарного, фітосанітарного) затримують транзитні потоки. Відсутність єдиного «вікна» для оформлення перевезень є суттєвою перешкодою для ефективності інтермодальних рішень [4].

В Україні ще недостатньо впроваджені цифрові інструменти для управління вантажними перевезеннями: відсутність інтегрованих ІТ-систем для координації між різними видами транспорту; низький рівень автоматизації документообігу; недостатнє застосування трекінгових систем та аналітики даних, які вже широко використовуються в ЄС.

Виходячи з цього основними перевагами від інтеграції з ЄС є:

- доступ до фінансування та технічної допомоги (програми TEN-T, CEF).

- гармонізація законодавства з європейськими нормами.
- залучення іноземних інвесторів у логістичну інфраструктуру.
- скорочення логістичних витрат та підвищення конкурентоспроможності українських компаній.

Основні напрямки удосконалення технології інтермодальних перевезень в Україні [5]:

1) Інфраструктурні заходи:

- модернізація залізничних та автомобільних терміналів;
- створення нових мультимодальних логістичних центрів на основних коридорах;
- переобладнання під європейський стандарт залізничної колії на прикордонних ділянках.

2) Цифровізація:

- впровадження електронного документообігу (e-CMR, e-TIR);
- розробка цифрових платформ для координації перевезень;
- впровадження GPS-контролю та аналітики «великих даних» (Big Data) для оптимізації маршрутів.

3) Законодавчі зміни:

- уніфікація митних та екологічних вимог із законодавством ЄС;
- запровадження стимулів для операторів, які впроваджують інтермодальні рішення.

4) Розвиток кадрів:

- підготовка фахівців з інтермодальної логістики;
- створення навчальних програм у співпраці з європейськими логістичними школами.

Удосконалення інтермодальних перевезень є стратегічним пріоритетом у процесі інтеграції України до ЄС. Це потребує комплексного підходу, що включає інфраструктурну модернізацію, цифрову трансформацію, правове забезпечення та інституційну підтримку.

[1] O. Shander. Improving the technology of freight car fleet management of operator company/ O. Shander, D. Shumyk, Y. Shander, O. Ischuka// Procedia Computer Science Volume 149, 2019, P. 50-56.

[2] Реформування Укрзалізниці – перший крок реформи залізничного транспорту [Електронний ресурс] / Міністерство інфраструктури України. – 2025. – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua/content/reformi-zaliznichnogo-transportu.html> (дата звернення: 15.05.2025).

[3] Бутко, Т.В. Формалізація процесу управління парком вантажних вагонів операторських компаній [Текст] / Т.В. Бутко, О.Е. Шандер // Східно – Європейський журнал передових технологій. – 2014. - № 2/3(68). - С. 55-58.

[4] V. Petrushov. Study into conditions for the interaction between different types of transport at intermodal terminals [Текст] / V. Petrushov, O. Shander // Східно-Європейський журнал передових технологій. – Харків: НВП “Технологічний центр”, 2018. – № 6/3(96). – С. 70-76.

[5] Пархоменко, Л.О. Розроблення СППР для управління процесом формування контейнерних поїздів у рамках системи інтермодальних перевезень / Л.О. Пархоменко, В.М. Прохоров, Т.Ю. Калашнікова, О.Е. Шандер// Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті, 2023. – № 3. – С. 29-32.